

BIELARUS

Byelorussian Newspaper in the Free World
Published monthly by
BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

Subscription \$ 6.00 yearly.

“БЕЛАРУС” — Газета Беларуса ў Вольным Свєце.
Выходзіць месячна. Рэдагуе Калегія.
Выдае: Беларуска-Амэрыканска Задзіночанье.
Выпіска з перасылкаю — 6 дал. на год.
Незамоўленыя рукапісы назад не звязташа.

АЛЯКСАНДАР САЛЖАНИЦЫН

Сусветнае славы савецкі пісьменнік Аляксандар Салжаніцын, пасъля звязглівае супраць яго пралагандавае кампаніі за ягоную апошнюю кнігу „Архіпэлаг Гулаг”, быў 12 лютага ў Маскве арыштаваны, пазбуйлены савецкага грамадзянства ѹ на савецкім самалёце перакінуты ѹ стаціцу Заходнія Нямеччыны Бон. Сям’я ягоная (жонка ѹ трох малых сыноў) пакінута ў Савецкім Саозе.

Калі на браць увагі на прымусовасе выгнаныне із Савецкага Саозу ў 1929 годзе Льва Троцкага, дык гэта першы ѹ адзіны ѹ гісторыі Савецкага Саозу выпадак, калі заміж ізаляваць назаўсёды або ѹ зыншчыца фізычна свайго ідэйнага праціўніка, савецкі рэжым выкінуў яго за межы свае дзяржавы на выгнаныне. Ды выпадак зь Львом Троцкім, спрычынены нутраным партыйным змаганнем і чыста асабістымі меркаваннямі Сталіна, яя меў навет сотае долі таго маральнага ѹ ідэйнага значаньня, што гісторыя з Аляксандрам Салжаніцынам. Камуністычнае партыя ѹ падудадны ѹ КГБ фізычна зыншчыца Аляксандра Салжаніцына, яя зыншчылі яны цэлью міліёнамі сваіх грамадзян, не моглі. За шырава стаўся ён ведамы ѹ цэлью савецце, за шмат здабыў ён сваім геніяльнымі творамі энтузіастычных прыхільнікаў, ягоная адвага ѹ зялезнай прынцыпавасцю ў шырэнікі прафычна злачынствы супраць чалавечства прыдбалі яму міліённыя паклоніўнікі ў савецце. Пасъля ўсяго гэтага, ізаляваць або ѹ зыншчыца яго было-бы руцінным маральним банкроцтвам савецкага систэмы. Дыў цярпець яго ѹ сябе дома таталітарны рэжым на мог таксама. Прымусовасе выгнаныне Аляксандра Салжаніцына бяспрэчна яшчэ больш павялічыць колькасць ягоных прыхільнікаў ў Вольным Свіце, яшчэ больш здыскрэдытае савецкую систэму. Але Камуністычнае партыя выбрала гэткі выхад за нязвязчайна клапатлівай для яе систэмы, яя меншае для яе зло, чымся цярпець гэтага вялікага сейбіта прафычнага ў сябе дома.

Але як-бы там ні было, у непахінным змаганьні з партыйнай самаволіяй, ілжой і разбойніцтвам маральнага ѹ ідэйна перамог Аляксандар Салжаніцын. Ягоныя творы „У крузе першым”, „Ракавы корпус” і асабіца „Архіпэлаг Гулаг” застануцца ѹ гісторыі аўтэнтычнымі дакументамі савецкага людабойства ѹ народазабойства. Траба думачь, што пісьменнік, апініўшыся ѹ вабставінах свабоды, не адным ящчэ творам патрапіць зьдзівіць съвет. Але ўжо ў тое, што выйшла спад ягоная пяра, зрабіла вялікую работу.

Бязылітасна дэмаскуючы савецкія злачынствы супраць чалавечства. Аляксандар Салжаніцын у даслоўшых сваіх творах яшчэ выразна ѿвступіў супраць злачынству ѹ дачыненіі да паняволеных нерасейскіх народоў: супраць систэматачнай русыфікацыі ѹ калоніяльнага паняволенія г.зв. нацыянальных акраінаў. Аднак свой пагляд на нацыянальнае пытаныне ѹ генасыдную існаўсць камуністычнае нацыянальнае палітыкі ён выказаў у сваіх прамове ѹ Швэдзкім Пасольстве ѹ Маскве з наўгады бручэння яму літаратурнае ўзнагароды Нобэля. Ён казаў:

„За апошні час модна гаварыць пра нівеліроўку нацый, пра зынкіненне народаў у катле сучаснае цывілізацыя. Я я згодзен з гэтым, але абмеркаванне гэтага — пытаныне асобынае, тут-же на месцы толькі скажаць: зынкіненне нацый (а гэта галоўная мэта камуністычнай тэорыі ѹ практикі — Рэд.) зьбідніла-б нас і менш, чымся калі-б усе людзі ўпадніліся ѹ ўадзін характар, у вадин асобы. Наці — гэта бацькі чалавечства, гэта абагульненая ягоная асабавасці; самая малая з іх насеява асабіўныя краскі, тоіць у сабе адменную грань Божае задумы”.

Сказана даволі ясна, што пісьменнік наважаны праціўнікам камуністычнае тэорыі ѹ практикі, накіраваных на зыншчынне народаў і нацый. Траба надзеіцца, што ў будучых сваіх творах ён дасъць готай думцы ѹ глыбокое мастацкае асэнсаваныне на канкрэтных прыкладах савецкага народазабойства.

Дарачы будзе закончыць гэты наш каментар словамі, што апошні ўдар Крамля па Салжаніцыну — гэта рэкашэнты ўдар па самым Крамлем.

У БЕЛАРУСА Ў МЭЛЬБУРНУ

СУСТРЭЧА З ПРЕЗЫДЕНТАМ УНР

29 сінтября летася прыбыў у Мэльбурн Прэзыдэнт Украінскай Народнай Рэспублікі ў экзылі Мікола Лівіцкі. Прэзыдэнт меў 1-га студзеня інфармацыйны даклад пра міжнародную сітуацыю ѹ пэрспэктывы паняволеных народоў, галоўна ўкраінскага. На дакладзе быў прысутны ѹ прадстаўнік беларускіх арганізацый. Даклад быў вельмі цікавы ѹ выклікаў шырокі аблін думак.

3-га студзеня ў Украінскім Народным Доме адбыўся ў гонар Дастойнага Гасцініцыя вялікі бэнкет, на якім з даўжэйшай прывітальнай прамовай ад імя Беларускага Цэнтральнага Камітэту й Сэктору Рады БНР выступіў сп. Мікола Нікан. Прамоўца прыгледаў традыцыйнае ўжо беларуска-украінскае супрацоўніцтва ѹ Аўстраліі ды, паклікаўшыся на палітычнае разбіцьцё ѹ адсунасць.

К. А.

ШКОЛЬНАЯ ЎРАЧЫСТАСЦЬ У МЭЛЬБУРНЕ

13 студзеня адбылося афіцыйнае заканчэнне школы пры Беларускім Цэнтральным Камітэце ў Мэльбурні. Гэта ўрачыстасць была спалучаная з Ялінкай для дзяцей.

Урачыстасць адчыніў кіраўнік школы праф. М. Нікан, падыркваваючы дасягненыні, клопаты ѹ цяжкасці вядзення школы. Толькі дзяцюкуючы ахварынай працы настаўнікі, руцнасць бацькоў і вучняў, школа змагла даць добрыя вынікі. У наступным годзе павінна быць большае супрацоўніцтва паміж бацькамі ѹ настаўнікамі, таму ѹ плянуетца ѹ недалёкі будучыні склікніць супольнае паседжаныне бацькоў і настаўнікаў дзеля дакладнага апраца-

кансалідаціў сярод прадстаўніцтвамі паняволеных народаў, выказаў пажаданьне, каб гэта візіта сімантавала на толькі Украінскіх арганізацый, але ѹ зрабіла ўплыў на іншыя паняволеныя народы. Гэта тымболыш, што Прэзыдэнт Лівіцкі з'яўляецца таксама ѹ старшынём Парыскага Блеку.

Мэтай візіты Прэзыдэнта Лівіцкага была, між іншым, спраў актыўніцтві ѹкраінскага палітычнага языцца ѹ Аўстраліі, асабіўно ѹ актыўніцтві УНРады. У гутарыцы із сп. М. Ніканам Прэзыдэнт Лівіцкі выявіў вельмі добрае арыентаваныне ѹ беларускім эміграцыйным жыццем і асабістасцю знаёмства з многімі беларускімі дзеячамі. Прэзыдэнт Лівіцкі ўважае супрацоўніцтва ѹ Беларускага Аўстралійскага атмасферы ѹрачыстасці практычнае.

К. А.

Ваньня плянун дзейнасці школы. На заканчэнне сп. Нікан раздаў усім вучням падарункі — кніжкі Рыгора Крушині, „Вячорная лірыка”, „Падарожжа па Беларусі” й Я. Гладкага, „Беларускія казкі”.

Пасыля гэтага адбыўся кароткі перапынак, у часе якога вучні частавалі бацькоў і старэйшае грамадзтва марозівам і халоднымі напіткамі. Дзень быў вельмі гарачы і парны, што ѹ спрычынілася да падарынаў малой прысутнасці людзей. У мастацкай праграме даклямавалі дзецы ѹ старойніцаў. Сп. А. Генкіевіч з'яўляўся на Бацькаўшчыне. У мінай сяброўскай атмасфэре ѹрачыстасць практычнае.

Грышук верш „Ялінка” Алесі Са-

БЕЛАРУСЫ Ў ПОЛЬШЧЫ

Перад намі густоўна выдадзеная летася у Беластоку ілюстраваная кніга ѹ польскай мове пад загалоўкам „Беларускае Грамадзка-Культурнае Таварыства”. З кнігі гэтага даведаўся, што ёсця нацыянальная культурная ѹ грамадзкая дзейнасць беларускага жыхарства ѹ Беласточчыне строга цэнтралізаваная ѹ засяроджваща вакол Беларускага Грамадзка-Культурнага Таварыства ѹ яму падпрацаваная або з ім цесна звязаная арганізація. Дзякуючы гэтаму, згадаваць або з ім звязаную арганізацію, якія дзейнасць беларускага жыхарства, у 1960-61-м школьнікам годзе было ѹ Беласточчыне 39 школаў з беларускай мовай навучаныя з 2.643 вучнямі, і 135 школаў з навучанынем беларускіх мов, як прадметам, з 7.939 вучнямі. Затое дзесяць год пазней — у 1969-70 школьнікам годзе было ѹ Беласточчыне 22 з 1.353 вучнямі, а школаў з беларускай мовай, як прадметам, з 142 з 9.938 вучнямі. З гэтае супаставы бачым, што колкавыя школаў з беларускай мовай навучаныя з 1.353 вучнямі, а школаў з беларускай мовай, як прадметам, з 142 з 9.938 вучнямі.

У першым раздзеле кнігі „Гісторычныя нарысы” аб’ектыўна съвязваючы асобы, што пераважнае бальшына жыхарства ѹходніе Беласточчыны — гэта аўтахтонныя або абарончыя Беларусы, што жывуць тут спрадвеку. Затое цалком прамоўчыя іншыя важны факты, што пасъля мінулае віні было дазволена Паліаком з былой Заходній Беларусі свабода перасяляцца ѹ Польшчу, наадварот. Беларусам з Польшчы — у БССР. Бадайшто нікто з Беларусаў ѹ Польшчы з гэтага права перасяляцца ѹ БССР не скрываў. Затое вялікі масы Беларусаў катализкага веравызначанія, а між імі ў цімала праваслаўных, падаўшы сябе „Паліакамі”, перасяліліся ѹ Польшчу ѹ надзею, што там будзе больші свабоды ѹ ня будзе калгасаў. Расцеяяныя на заходніх г.зв. „адзінскіх земяў” Польшчы, яны расцяяршыліся сярод Паліакаў і тымі асуджаны на хуткую асыміляцыю. У сувязі з гэтым і ўрадавае статыстыка, што налічвае 165 тысячаў Беларусаў, якія заніжаная ѹ адпавядзе колькасці Беларусаў ѹ Польшчы.

Пасыля „падараваныя” Сталінам Беларускай Грамадзка-Культурнага Таварыства — масацкія саветы ў Беласточчыне два агульнаадукацыйныя ліцеі з беларускай мовай навучаныя ѹ Гайнавіцы ѹ Бельску ды агульнаадукацыйныя ліцеі з Міхалове з беларускай мовай, як прадметам. У 1957-58 агадамічным годзе была створаная катэдра беларускай філалёгіі на Варшавскім універсітэце. З кнігі даведаўся, што кожнага году калі 20-х настаўнікаў беларускіх школыніцаў было 22 з 1.353 вучнямі, а настыліцаў — 142 з 9.938 вучнямі. З гэтае супаставы бачым, што колкавыя школаў з беларускай мовай навучаныя з 1.353 вучнямі, а школаў з беларускай мовай, як прадметам, з 142 з 9.938 вучнямі.

Апрача пачатковага школьніцтва, існуючы ў Беласточчыне два агульнаадукацыйныя ліцеі з беларускай мовай навучаныя ѹ Гайнавіцы ѹ Бельску ды агульнаадукацыйныя ліцеі з Міхалове з беларускай мовай, як прадметам. У 1957-58 агадамічным годзе была створаная катэдра беларускай філалёгіі на Варшавскім універсітэце. З кнігі даведаўся, што кожнага году калі 20-х настаўнікаў беларускіх школыніцаў было 22 з 1.353 вучнямі, а настыліцаў — 142 з 9.938 вучнямі.

Настанай найважнайшай галінай дзейнасці Таварыства — масацкія самадзеянасць, называная тут аматарскім рухам. Паводле статыстыкі 1969 году, існавала ѹ Беласточчыне пры паветавых аддзяленіях і мясцовых гуртках Таварыства 68 калектываў масацкай самадзеянасці, з іх 64 драматычна-тэатральныя ѹ ўсяго 4 вакална-музычныя. Рэпэртуар драматычна-тэатральных гурткоў у васноўным складаецца з беларускіх п'есаў — клясычных і сучасных савецкіх, а таксама, і з той ў значайнай колькасці з Міхаловічах (аддзел Сямініцкі), а таксама ў Варшаве ѹ Гданьску, ды з 190 мясцовых гурткоў, у якіх згуртаваныя калектывы аддзелы ў Беласточчыне, аддзелы ў паветах ды гуртках на заходніх г.зв. „адзінскіх земяў” Польшчы, якіх паводле статыстыкі 165 тысячаў, згаданыя тыражы мала ўступаюць сяроднім тыражам беларускіх газет. Настанай на толькі на беларускай тэатральнай калектывітэту ў Беласточчыне, якія паводле статыстыкі 165 тысячаў, згаданыя тыражы мала ўступаюць сяроднім тыражам беларускіх газет. Настанай на толькі на беларускай тэатральнай калектывітэту ў Беласточчыне, якія паводле статыстыкі 165 тысячаў, згаданыя тыражы мала ўступаюць сяроднім тыражам беларускіх газет.

Настанай національной галінай Таварыства — масацкія саветы ў Беласточчыне, якія паводле статыстыкі 1969 году ўвесьма вялікі папулярныя. Кажды году дае яна звыш 200, а быў гады, што ѹ 300, канцэртава ѹ на толькі на беларускай тэатральнай калектывітэту ў Беласточчыне, але ѹ гады, калі гэтае саветы ўвесьма папулярныя, на толькі на беларускай тэатральнай калектывітэту ў Беласточчыне, але ѹ гады, калі гэтае саветы ўвесьма папулярныя, на толькі на беларускай тэатральнай калектывітэту ў Беласточчыне, але ѹ гады, калі гэтае саветы ўвесьма папулярныя, на

СТАТУТ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКГА

ШИНАСНЕШЕГО ГДЯ КОРОЛА ЕГО МАТИ
ЖИГИМОНТА ТРЕТЬЕГО НАКОРОНАЦЫИ
ВЪКРАКОВЕ ВЫДАНЫ РОКЪ,
А Ф ПН.

Смотрите што маєтечиниши. Бонесправедлівість і правда
гавішо і ёдів бо фі. А што польські вічні чистоти на
більшевізмі. нех біді вовчістю і гострістю забв
чим. А ісправді він чист. нех він простираємі він
наши мігровості. ани брановань як і юв. ани по фі
день і даров.
Ми лутие ісправедливість, історія є суперечкою. щодоб сакон
божественій ісправді. то він вінівіністю він івів
право суперечкою чистоти чистоти.
ЗАПРИНІЛЬЕМЪ КОРОЛА ЕГО МАТИ
ДРУКАВНО ВДІМЪ МАНИЧІВЪ.

THE STATUTE OF THE GRAND DUCHY OF LITHUANIA

THIS IS THE CODE OF LAWS OF THE STATE WHICH COMPRISED IN THE SIXTEENTH CENTURY THE TERRITORIES KNOWN PRESENTLY AS BYELORUSSIA, LITHUANIA AND THE UKRAINE. THE EARLIEST KNOWN EDITIONS OF THE STATUTE DATED 1529 AND 1566 ARE HANDWRITTEN. THE FIRST PRINTED EDITION IS DATED 1588 AND WAS PUBLISHED IN MAMONICH'S PRINTING HOUSE IN VILNA.

THE STATUTE, WRITTEN IN BYELORUSSIAN, WAS APPLICABLE TO THE ENTIRE PARTS OF THE DUCHY ENJOYED CULTURAL AND ADMINISTRATIVE AUTONOMY. THE CHARACTERISTIC FEATURE OF THE STATUTE IS THAT IT IS BASED PRIMARILY ON CUSTOM-LAWS CONTRARY TO THE THEN EXISTING WEST EUROPEAN STATUTES.

THE STATUTE, AS IS RECOGNIZED BY SCHOLARS, HAD A GREAT INFLUENCE ON THE LATER CODIFICATION OF THE MOSCOVITE STATE.

Загалоўная частка Выстаўкі

„Статут Вялікага Княства Літоўскага” — гэта чародная выстаўка Ньюёркаўская Гарадзкое Публічнае Бібліятэкі, што папулярызуе беларускую культурную спадчыннасць. Выстаўка, спансараваная Славянскім Аддзелам Бібліятэкі, была арганізаваная ў аформленіе Д-рам Вітатуён Кіпелем пры дапамозе Д-ра В. Корзара, Д-ра Д. Міша, сп. Дзяніса Лоя, сп. Цімоха Хочана і сп. Зоры Кіпель.

Адцемленыя на Выстаўцы гэткія асноўныя мамэнты: дзейнасць і значанье Друкарні Дому Мамонічаў у Вільні, Статуты Вялікага Княства Літоўскага выданыя і рэдакцыяў 1529-га, 1566-га і 1588-га гадоў (два першыя выданыя былі рукапісныя, а толькі выданыне трэцяе 1588 году друкаванае у Друкарні Мамонічаў), іхнае значанье і ўплывы на заканадаўства маскоўскае, а таксама міжнароднае зацікаўленыне гэтым важнымі дакументамі.

У вітрыне, прысвечаных выданыям Статуту 1529, 1566 і 1588 гадоў, выстаўленыя фотадабіткі загалоўных бачынаў, парадаўнайных працы розных выданыяў, а таксама працы аб Статуте ў нямецкай, польскай, французскай, ангельскай, украінскай, літвінскай, гішпанскай ды на беларускай мовах. Бібліятэка падчыркнула, што Статут пісаны на беларускай мове ѹ быў абавязваючым ды дзеянічным на ўсёй тэрыторыі Вялікага Княства Літоўскага. Каб пазнаўці гэтае пісанінне, на чуюцца дадатнія водгукі, але быўшыя і крытычныя заувагі. Найбольш крытыкі чуваць з боку Лятывіса. Яны наракаюць, што фактычна „літоўскага” матарыялу ў сяняшнім разуменіні на Выстаўцы ўсяго адзін экспанат, а з усяго матарыялу Выстаўкі выглядае, што „літоўскасць” Княства — гэта нештога заснаваніе ад сяняшніх Лятывіў. З боку польскіх наведальнікаў чуваць закід, чаму поўнасцяй не адзначаны стан вывучання Літоўскага Княства ў польскай гістарычнай науцы. З боку Расейцаў на чуваць было ніякіх каментароў. З боку беларускага быў закід, чаму Бібліятэка не паставала дзе-небудзь пазыцыю ды Выстаўкі ачыніла Статуту тъ чаму на выстаўленая пісаніна М. Шкляненка пра Літоўскі Статут.

Выстаўку наведалі ў прадстаўніцтве савецкіх рэспублік: БССР і УССР.

а таксама ў прадстаўніцтве сяняніні Польшчы і Байгаві.

Наведалі Выстаўку і зрабілі фотадамкі з

розных экспанатаў студэнты Пэнсільванскага, Каламбійскага й

Джорджа Інсінскага ўніверсітэтў Вялікага Княства Літоўскага.

Выстаўка і падаецца атласамі, а таксама атласамі, а таксама

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

а таксама атласамі, а таксама атласамі, а таксама атласамі,

НАШЫЯ ЮБІЛЯРЫ

Юбілары А. Стагановіч і Ф. Родзька
з а. Аляксандрам — Фото А. Дубягі

У нядзелю 27 студзеня Параахвія Божае Маці Жыровіцкай ў Гайлінд Парк, Н. Дж., ладзіла прынцыцё ў гонар свайго добракодавага Рэгента й заслужанага грамадзкага дзеяча Сп. Філярата Родзькі з нагоды ягонага 84-хгодзьдзя.

Пасъля Божае Службы прысутных зыйшлі ў заліце Царкоўна-Грамадзкага Цэнтра, дзе пасъля супольнай малітвы а. Аляксандар уручыў Юбілару падарункі: камертон і памастацку выкананую плякету ў форме шчыта, на якой манэтамі вылажаны нотны ключ і лічба 84 (век Юбіляра).

Руплівія, як заўсёды, гаспадыні паклапаціліся падгатаваць смачныя шчодры буфет, а Параахвільная Рада падгатавала пэўную колькосць сродкаў на „прапаласканьне горла”.

Адзін з прысутных

Таму, што ў тымсамым часе аходзіў свае 84-я ўгодкі другі заслужаны на грамадзкай ніве Юбілар — Сп. Александар Стагановіч, прамоўцы ёсць промовах адзначалі і ягонага заслугі. Прмаўлялі: а. Александар ад Царквы Божае Маці Жыровіцкай, В. С. ад мясцовага Сэктары Рады БНР, Матушка Марыя Васілеўская ад Царкоўнага Хору й Пётра Кажура ад мясцовага Аддзелу ЗВАВ. Усе прамоўцы адзначалі вялікія заслугі Юбілараў і жадалі им яшчэ шмат год добраага здароўя, а прысутныя адказвалі сьевам „Стогод” і „Многая лета”.

Напрыканцы прамаўлялі самі Юбілары і дзякавалі прысутным за аказаны ім гонар. Урачыстасць закончылася супольнай малітвой.

Адзін з прысутных

БЕЛАРУСКАЯ ПАЭЗІЯ 1973 ГОДУ

(Заканчэнне з 3-яй бачыны)

Узброная глыбокім пачуцьцем нацыянальнага патрыятызму ўдзельнікі службэнай высокім маральнай-этычным прынцыпам, беларуская паэзія леташняга году мела шмат якія канкрэтныя дасягненіні. На высокім ідэйным і мастацкім узроўні прагучалі летасць вершы Максіма Танка й Аркадзя Куляшова. Галоўны аднак тон паэзіі леташняга году надавалі паэты гэтак званага сярэдняга векам пакаленія. Найбольш вызначальнымі ў харектэрным для ўсего паэтычнага працэсу году былі адукацыйныя патрыятычныя і філізафічныя

творы Ніла Гілевіча, Рыгора Барадуліна, Аляксея Пысіна, Пятруся Макалія, Сыцяпана Гаўруса, Мікалая Ароцкі, Артура Вольскага, некаторыя вершы Еўдакіі Лосі і Юрасі Свіркі, а спасярод паэтаў малодшых — Анатоля Грачаніка, Дануты Бічэль-Загнегавай, Кастуся Цвіркі, Васілія Зўёнка, Сяргея Панініка, Веры Вярбы. Асабліва плённымі ў колькасных і якасных дасягненіях былі Анатоль Грачанік і Сыцяпан Гаўруса, першыя якія падаравалі патрыятычнае і філізафічнае

Каралева Бона яшчэ больш узманине тутэйшы ўзгорскі замак, у палацы якога знаходзіліся кіраўніцтвы Кобрынскім староствам і эканоміі. У 1589 годзе горад атрымлівае Магдэбургскія права і, згодна з памерам дзяржаўнага адпакавання, роўназначны гэтым гарадом, як Гродзен, Слонім, Слуцак і Наваградак. Саха на зялёнім полі, якая была ў дзяржавным яму тады гарбе, нейкім цудам захавалася ў ягоным цяперашнім. Зразумела, што за тыя часы яна яшчэ не зьяўлялася вылучна экспанатам этнографічнага музея, а зборыі нашых продкаў у змаганыні за свой дабрабыт, як трэба спадзявацца ў сініншні трактарня здасца нашым далёкім нашчадкам усяго толькі найкрайнай прыладай.

Пасъля драпежнага падзелу Рэчы Паспалітае Кобрынъ у 1974 годзе апынуўся ў Расейскае імпэрыі. Першай і апошнай рэформай, якую правіла на Беларусі царыца Кацярына. Другая, была перадача ёй сваім вяльможкам у прыватнае валоданьне трох чвертак тых сялян, што даўгунуль зьяўляліся дзяржаўнымі. Бяз сумлеву іхнєе прававое ў эканамічнай становішчы з гэтае прычыны значна пагоршылася. Паміж тых вяльможкамі кобрынскую эканомію атрымала ў свае заслугі перад Расейскім генэралісмусам Сувораву, які ў верасені 1794 году ў Кобрыне і каля блізкага ад яго Крупчыцкага манастыру разбіў корпус генэрала Серафімскага, што напалову складаўся з Беларусаў.

Цяпер дом-садзібу Суворава стаўняні адрэстаўравалі і ператварылі ў прысьвечаныя яму музей, над дэльвінім якога павесілі мармуроўную шыльду: „Тут жыў А. В. Суворай у 1797-1800г.” і які, паводле зусім слушнае зайдагічнага ўвагі, з'яўляецца ў памяці намічадлікай толькі як съмешны блазан, каб не зьяўляўся

расейскія славы”. Аднак уёс-ж прычым тут Беларусь і ейны Кобрынь? Расейцам запрайды ёсьць за што ўшаноўваць Суворава, які шмат чым спрычыніўся да ўзмацненія Расейскай імпэрыі, але ў Беларусаў, як і ў іншых вязьняў тae-ж самае „Турмы Народа”, няма да яго аніякага пачуцьця, апрача агіды. І адзізу згадваеца, як 4-га лістапада 1794 году толькі на вуліцах Варшаўскага прадмесця Прагі загінула 20 тысяч людзей, прычым, апрача мужчыны, паміж імі былі старыя і калекі, жанчыны і дзеці. Світка гэтасце Праскае разныя нямецкі дыпламат Ф. Нуффер у сваіх мэмуарах прыгадавае:

„Суворай дазволіў сваім жаўнерам троны дні „пагуляць”. Расейскі літаральна купаліся ў крыві жыхароў, забіваючы ўсякага, каго толькі бачылі. Трупы замацаваных былі голыя; тут і там дрыжэлі пад імі яшчэ жывая рука, або выцягнутая аголеная нога”.

Вестка аб Праскай разыні, хоць яна было тады ні рады і ні тэлеграфу, з хуткасцю маланкі абегла цэлы сусвет, выклікаючы пачуцьцё абурэння ўсіх цывілізаваных народоў. Але для Суворава яна не зьяўлялася выпадковай. За чатыры гады перад тым ён тое-ж учыніў у засопленым ім горадзе Ізмаіле ў Бессарабіі. Як вылучны забойца ён уславіўся таксама ў Італіі пад Трэбіяй. І трапіна зазначыў вялікі ангельскі паэта Байран, што сам загінуў у змаганыні за незалежнасць грэцкага народу: „Сувору́ любіць кроў, як ангельскі гарадзкі дарадца штпік”.

Аднак можа нікто лепш не аха-

рятарызаваў Суворава, як Француз паводле нацыянальнасці, прыдворны гісторык Кацярыны Другое С. Массон, які пісаў: „Сувору́ зъ-
сияніем асабістымі дзвівасамі застаўся-б у памяці намічадлікай толькі як съмешны блазан, каб не зьяўляўся

адначасна найбольш барбарскім за-
ваёўлікам. Гэта ёсьць пачвара, якая ў целе малын хавае душу шаленага сабакі. Атыля — ягоны духовы суродзіч, на быў готкі дзікім. Дзікасць Суворава натуральна і кроў ён паслава інствіціўна”.

Побач з музэем Суворава, у малінічным парку з прыгожымі возарами, які таксама носіць імя Суворава, хоць да ягонага праўжыўнага Кобрынъ на мае аніякага дасягненія, знаходзіцца помнік вайны 1812 году. Ён уяўляе зі сябя абкружаную балівымі мартырамі ўсечаную піраміду, навесе якое арол раздзірае зъмяю. Помнік прысьвечаны, паводле напісу на ім: „Расейскім войнам, якія атрымалі тут першую памогу над войскамі Напалеона ў межах Расейі”. А па вуліцы 17-га верасеня захаваўся двухпавярховы дом, дзе ў канцы тae-ж вайны адбываўся акт капітуляцыі саксонскага аддзелу Клінгеля. І тут таксама, як на музэі Суворава, напіс съвітчыць вылучна аб расейскіх славе. Характэрна, што ў тутэйшыя мураваны Аляксандра-Неўскі сабор быў пабудаваны ў 1866г. над брацкай магілай расейскіх жаўнероў, забітых у 1812-м годзе. Нарашце адшукалі ў трох старыя дубы — у Кобрынскім парку, у містэчку Дзівін і каля Крупчыцкага полі бітвы — каб назваць іх дубамі Суворава, бо пад імі ён, вобразна кажучы, прасыхаў пасля крываў, сълёз і поту нашых продкаў.

Гэтак Расейцы, а перадусім Сувору́, засланілі сабой у Кобрынъ для

экскурсантаў і турыстыў ягонае ба-
гатае гісторычнае мінулае і навет-
дзіўным здаецца, што дагэтуль яго-
ны беларускі назоў не зъмянілі на
Суворава. Надзывайчай харектэрна для
БССР-аўскіх калябарантаў — завар-
танацца, калі ў № 1299-м свае шкому-
ціны „Голас радзімы” здымкі з пом-
ніку Сувораву ў ягонага музэю яны,
каб на зладзейскі ўзор заблытаць

съляды, падалі пад агульным аблудным загалоўкам „Помнікі беларускіх архітэктуры”.

Між тым, хоць і не дайшлі да сучасніці два Кобрынскія замкі — Узгорскі і Ніжні — якія, паводле іншэнтару 1597г., былі абркужаныя равамі, вазламі і вежамі, дык затое ацалелі три царквы — Пятрапаўлаўская (15 стаг.), Юр'еўская і Мікалаеўская. І хоць зъяўляючыца яны вузорам беларускага драўлянага дойлідства, але чамусыць на прыгадаваюцца ў відомых манаграфіях па гісторыі архітэктуры Беларусі М. Кацара і У. Чантурый, якія на іх — цяпер паруганых і паступова газбураных — аніякіх ахоўных дошках.

Ня щукайце таксама ахоўнае дошкі і на старадаўным будынку Спаса-Камісараўскага замка — Кобрынскія замкі — Узгорскі і Ніжні — якія, паводле іншэнтару 1597г., былі абркужаныя равамі, вазламі і вежамі, дык затое ацалелі три царквы — Пятрапаўлаўская (15 стаг.), Юр'еўская і Мікалаеўская. І хоць зъяўляючыца яны вузорам беларускага драўлянага дойлідства, але чамусыць на прыгадаваюцца ў відомых манаграфіях па гісторыі архітэктуры Беларусі М. Кацара і У. Чантурый, якія на іх — цяпер паруганых і паступова газбураных — аніякіх ахоўных дошках.

Ці хіба-ж гэта галоўнае ў найбліжэйшым будынку Спаса-Камісараўскага замка — Кобрынскія замкі — Узгорскі і Ніжні — якія, паводле іншэнтару 1597г., былі аобркужаныя равамі, вазламі і вежамі, дык затое ацалелі три царквы — Пятрапаўлаўская (15 стаг.), Юр'еўская і Мікалаеўская. І хоць зъяўляючыца яны вузорам беларускага драўлянага дойлідства, але чамусыць на прыгадаваюцца ў відомых манаграфіях па гісторыі архітэктуры Беларусі М. Кацара і У. Чантурый, якія на іх — цяпер паруганых і паступова газбураных — аніякіх ахоўных дошках.

Толькі ў выніку панаваньня маскавітў ўзгорскій народны замак з адбітм на ім ягоным праучальным палкім зваротам:

„Ваюй, народзе, за сваі чалавечас

і народнае права, за сваю веру, за зямлю сваю родную. Во я табе з-пад

шыбеніці кажу, народзе, што толькі тады зажывеш шчасльвіа, калі

на табой маскаля ўжо ня будзе”.

Юрка Віцьбіч

НАШЫЯ ЮБІЛЯРЫ

ДАБРО ТАВЕ, СЛУГА!

Шчасльві той, каго Ўладар,
Узноў зыйшоўшы на зямлю,
Застаце ўдосьвіт на ціку,
Шчасльві верны той слуга!

Шчасльві той, хто веры жар
Ў ваблозе злыдні ўсъцярог
И на замку зрыненых муроў
Ў вадноце помесьці ўсё чакаў.

Прыйдзе бо суд чыніц Ўладар
У несказаную пару,
Калі ў пявольным ланцу
Надзеі здаца ўжо няма.

Адзін ты змораны баяр
Заснучь спакусу перамог,
Ды Ўладароў ўзъняў гляд спалох,
Ці ўсё, што мог ты даканаў?

Аж Ўладароў зъяўснёўся твар
И цябе зязўшы за руку
Ўзядзе ў гасподу Ён сваю
Управоруч сесьці ля стала.

Шчасльві той, каго Ўладар,
Узноў зыйшоўшы на зямлю,
Застаце ўдосьвіт на ціку,
Шчасльві той трывукі змагар

Паводле Lucie Merille
“Неуреух ле сервіт”
воліна пераклаў Ян Баяр

СВЯТОЙ

ПАМЯЦІ

волію Божай альшпіоў на вечны супачынек 6 лютага 1974 году

ПРАФЭСАР МІКОЛА ДАРАШЭВІЧ

у Нью-Ёрку на 70-м годзе жыцця
на Беларускім Магільніку ў Іст Брансвік, Нью-Джэрзі,
пра што із сумам паведамляюць і выказваюць шчырыя
спачуваньні Сям'і Памерлага
Беларуска-Амэрыканскай Задзіночаныне
Параахв

ВЫСТАУКА ВЫЯУЛЕНЧАГА МАСТАЦТВА

Выстаўку твораў майстроў, рэзьбярёў, графікі беларускіх мастакоў Эўропы, Амэрыкі, Аўстраліі ў Беларускім Грамадскім Цэнтры Нью-Ёрку наладзіў ад 9 сіненя 1973 г. да 3 лютага 1974 г. Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва.

На выстаўцы былі экспанаваныя творы мастакоў: Барыс Данілюк, Нью-Ёрк, ЗСШ; Віктар Жаўняровіч, Парыж, Францыя; Язэп Казлькоўскі, Нью-Ёрк, ЗСШ; Надзія Кудасава, Самарст, ЗСШ; Людміла Махнюк, Джэймсбург, ЗСШ; Пётра Мірановіч, Нью-Ёрк, ЗСШ; Міхась Наўмовіч, Парыж, Францыя; Элеанора Норык, Саўт Уінлсor, ЗСШ; Ірана Рагалевіч, Нью-Брансвік, ЗША; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктам выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Надзія Кудасавай, Віктара Жаўняровіча, Пётры Мірановіча, Уладзімера Шыманца, ды іншых удзельнікаў выстаўкі.

Ды на так справа ѹ тэме, як у трактаваныя. Важнае, як абрэз, як твор сам сабою — а ня копія предмету — уздзейнічае ѹ прамаўляе да нас. Капіяўнінэ прыроды, хай сабе ѹ умелае, якія нічога супольнага ня мае з мастацтвам, хоць авалоданыне тэхнікай неабходнае для мастака ѹ звычайна ёсьць адным з ягоных выяўленчых сродкаў, узбагачае ягоны выяўленчы „лексыкон”.

Вось аліны, рэалістычны, на першыя пагляд, цемнаваты, абрэз Віктора Жаўняровіча „Фарма Буйвілы”. А глянец уважней — абрэз палоніцьца тваю ѹвагу. У прыцямках вечару гоні бульбяньніку робінымі радамі ѹ шырокім кілінам бягучу да жыллёвых будынкаў, за якімі крэху ўзбоку дрэвы, а над дахамі ѹшчэ трохі съветлае неба. Што ѹ гэтым асаблівага? Нічога. Ды абрэз у рамках прастакутніка палоніць. І скажаць, што єн палоніць кампазыцыйную плошчу, формаў прыкутніка, ромб, прастакутнік, рytмам старчавых, гарызантальных і укосных ліній, кампазыцыйны съвята ѹ цягніця, можа гучэць тэхнічна й банальна. Але яно так ёсьць.

Абрэз на робіць, як то бывае, уражанія амorfіна масы, а ўржаже парадкам, матэматычнай сарганізаціі кожнае доталі аднаго з другім і з цэласцю. З імяўмойнай прыемнасцюю назіраеш зраўнаважаную гармонію. Ды „матэматачная” кампазыція абрэза на робіць яго халодным. Наадварот, у ім шмат ципла. Гэты эмацыйнальны эффект мастава дасягнуў стратэгічным размешчэннем съвята. Съвято ѹ цемнаватым нааугл абрэзе кволае, субтольнае, таемнае — крэйніца яго нівідочная. Мы толькі дагадваемся, што съветлуло плошчу неба над цёмнай страхой пакінула або сонца, што ніядаўна заўшло, або кідае месцы, што толькі ўсходзіць. Мы толькі вы-

Міхась Наўмовіч — Жана Дарк на вогнішчы. Гліна, падрыхтоўка да каменя

Знаёмая залія ѹ дзень адчыненія выстаўкі выглядала як съвятыня — прасторна, урачыста. Пасярэдзіне яе заслоні беларускай народнай тканінай стол, на якім вазон раскошнае чырвонае „поінцэты”. Пры ім выстаўку ѹ адчыніў, у прысутнасці гасціў з Канады ѹ далейшых местаў ЗША, старшыня Беларускага Інстытуту др Вітаўт Тумаш. У часе прадстаўлення старшынём Інстытуту прысутных мастакоў і мастакоў сп-чня Яраслава Тумаша прышліла на грудзі ім карсажы чырвоных гваздзікоў.

З цішынёй у душы вядзеш вонкавам паўсць съценай, ад абрэза да абрэза. Дзе які не звязтае на цябе ѹвагі, дзе які палоніць, дзе які зьдзіўляе. Пачынаеш вандроўку на новыя, узіраешся.

— На прыглядайцесь зашмат, бо ўгледзіце ѹ абрэзу тое, чаго там німа — нехта заўважае жартам.

Але не глядзішы, я думаўши, на ўгледзіші і таго, што там і ёсьць. Абрэз, як кніжная бачына, на якой шмат літараў, словаў, сказаў. Паўврхону на яе зірунішы, мішне не даведаешся. Каб пазнаць зъвест на пісанага, траба прачытаць кожнае слова, кожны сказ. Гэтак і абрэз складаецца з шмат якіх элемэнтаў, і сарганізація іх міжсобку, як літараў у словы ѹ сказы, дас санс і зъвест абрэзу. І прыемнасць іх здаваленне, якое нам можа даць мастакі абрэз, залежыць ад таго, да якой ступені мы патрапім „прачытаць”, узглібіць яго.

Білзі 20-ёх мастакоў, рознага вежу, які стажу, ад пачатковых да заавансаваных, экспанавала каля сотні працаў (колькасць іх была абмежаная месцам), на якія складаліся алейныя палотны, акварэлі, гэтыя два абрэзы розныя, ды шмат

гуаш, пастэль, рысункі тушам і алоўкам, гравюры, графіка, начынкі. Прасцы некаторых мастакоў з Эўропы, як абрэзы Міхала Саўкі, Вэльгія, і скульптуры Міхася Наўмовіча, Францыя, былі прадстаўленыя наяжаль толькі фотамі.

Бальшыня паказаных на выстаўцы твораў мелахарактар прадметнага мастацтва. У гэту группу ѹвайходзілі краявіды, патрэты, натуралістычныя абрэзы, якіх прадметы прадстаўленыя не рэалістычна, але ѹ большай ці меншай меры абстрактнай формамі, прыкладам „Макі” Іроні Рагалевіч, „Самата прастораў” Ст. Тамары, „Лес” Галіны Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Стагановіч, Самэрст, ЗША; Івонка Сурвіла, Атава, Канада; Ст. Тамара, Нью-Ёрк, ЗСШ; Надзія Кудасава, Самарст, ЗСШ; Людміла Махнюк, Джэймсбург, ЗСШ; Пётра Мірановіч, Нью-Ёрк, ЗСШ; Міхась Наўмовіч, Парыж, Францыя; Элеанора Норык, Саўт Уінлсor, ЗСШ; Ірана Рагалевіч, Нью-Брансвік, ЗША; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Стагановіч, Самэрст, ЗША; Івонка Сурвіла, Атава, Канада; Ст. Тамара, Нью-Ёрк, ЗСШ; Надзія Кудасава, Самарст, ЗСШ; Людміла Махнюк, Джэймсбург, ЗСШ; Пётра Мірановіч, Нью-Ёрк, ЗСШ; Міхась Наўмовіч, Парыж, Францыя; Элеанора Норык, Саўт Уінлсor, ЗСШ; Ірана Рагалевіч, Нью-Брансвік, ЗША; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі, Брусель, Бэльгія; Аляксандра Раманоўскі (1915-1955), Аўстралія; Галіна Русак, „Вялікая Пятніца” Іонікі Сурвілы. Ды былі і працы чиста абстрактнага беспредметнага характеру, як, прыкладам, „Квадраты” Язэпа Казлькоўскага.

Прыхода, ды нааугл вонкавы бацькі, хоць часам і нутраны, съвет звычайна бывае пунктом выхаду для твораў выяўленчага мастацтва. Краявіды ѹ кветкі гэта тэмы працаў Элеаноры Норык, Людмілы Махнюк, Ксені Тумаш, Аляксандры Стагановіч, Самэрст, ЗША; Міхалі Саўкі,

ШТО ЧУВАЦЬ?

Два з палавінаю мілёні даляраў на падтрымаванне вывучэння этнічных праблемаў у ЗША былі канчальна ўзаконенны Прэзыдэнтам Ніканам. Прызначаны фонд у чатыры разы меншы за той, якога дамагаўся ў сваім заканапракце распубліканскі сэнатар з Пэнсільваніі Швайкер. Тым ня менш, і гэтая сума будзе добрым пачаткам праграмы фінансавання Кангрэсам вывучэння этнічных спадчын ў Амерыцы. Трэба думасць, што скрыстаць з гэтага зделою і Беларусы. Пра падтрыманне Прэзыдэнтам Ніканам адпаведнага закону падаў бюлётэн் Рэспубліканскай партыі "GOP NATIONALITY NEWS", № 1 за студзень сёлета.

Чародны нумар часапісу „Божым Шляхам” № 4, каstryчнік-снежань 73 між іншых матар’ялаў мае ілюстраваны артыкул а. А. Надсона „Беларускія букаўры XVII ст.”, рэцензію Яліскала Ч. Спіловіча на новы пераклад „Бібліі”, выданае Науковым Таварыствам імя Скарыны; урывак з успамінаў а. Я. Германовіча „Учора - сеньня - заутра”; хроніку з рэлігійнага ю беларускага жыцця, лісты ў родактую; жар-

тавы „Беларускі Праваслаўны Каляндар 1974”, вышашаў ратадрукам у Мальбурне ды прадаецца цяпер у прыходах БАПЦ. Зъмест каляндару: малітвы, святцы, практичныя парады, літаратурныя творы беларускіх клясыкі. Цана: 1 дал.

Вядлікі „Нарматывы слоўнік беларускай мовы” знаходзіцца ў друку, як падаў у сваім шостым леташнім нумары часапіс „Весьці АН БССР”. „Сэрыя грамадзкіх наўку” — Рэдактарам і саўтарам „Слоўніка” — доктар філологиячных наўку Мікалай Бірлы.

Рэцензія праф. Ант. Адамовіча на анталёгію беларуское пазней памяшчану ў перакладзе Веры Рыч (выдавецства ЮНЕСКО) зъмешчаная ў часапісе „Славік Рэзвю” (Славянскі аглід) № 4 за снежань 1973 году, (бб. 863-4).

Беларускія кнігі на выстаўцы наўкувавае літаратуры. У цэнтраль-

най Нью-Ёркаўскай Гарадзкой Бібліятэцы, на выстаўцы наўкувавае літаратуры, наладжанай з нагоды камэты „Кагутак”, былі паказаныя, сярод іншых літаратуры „Весьці АН БССР”. Сэрыя тэхнічных наўку” і. Ці ёсьць жыцьцё на іншых плянэтах?”, як тып літаратуры, у якой праводзіцца вывучэнне камэты.

Др. Вітаўт Кіель вызначаны ў склад ньюджэрскай школы штатнае камісіі для правядзення сівяткавання 200-годдзя Задзіночаных Штатаў.

Сымптом узмацнення партыйнага кантролю над грамадzkім наўкумі ў БССР: „На раашэнню ЦК КПБ выкладчыкі гісторыі грамадзанства ўключаны ў наамоніктуру гаркомаў і райкомаў партыі”, падаў лістападаўскі нумар часапісу „Народная асьвета”. Перавод гэтых настаўнікаў у катэгорыю „наамоніктурных” ставіць іх у беспасярднюю залежнасць ад партыйных органаў, а разам з гэтым дас і позную незалежнасць у дачыненіі да сваіх „підсаветаў” — прыўлей, якога ня маюць звычайнага настаўнікі. Усё гэта — доказ ды толькі ўзмацнення ідэялічнага ю палітычнага кантролю над жыхарствам Беларусі, але і доказ банкруцтва марксизму-ленінізму, як вучэння. Урэшце, гэта паказаны і таго, што падсавецкія дні ўніяк ня хочуць думачы паказэннаму.

Разыходжаны ў Палітбюро КПСС паміж К. Мазуравам, Беларусам і М. Суславам, Расейцам, у нацыянальных пытаннях паказаўца, на думку некаторых заходніх даследнікаў, што Мазураў бароніць права саюзных рэспублік на сваё далейшае існаваньне, як асобных дзяржаваў-адміністрацыйных адзінак. Становішча гэтакае Мазураў зані ў наўсуперак некаторым партыйным тэарэтыкам нацыянальнага пытання, у тым ліку й Суслава, паводле якіх межы саюзных рэспублік зробілі скасаваць ды падзяліць Савецкі Саюз на буйнейшыя эканамічныя раёны, не зважаючы на інтэрэсы пасобных нацыянальнасцяў.

Паразумеца ў справе наведвання школы можна ў суботы (а 11—12-ай гадзіне) ў памешканыні Фундацыі імя Пётры Крэчэўскага на Джамэйцы ў Нью-Ёрку.

Бацьком пад развагу...

Ад каstryчніка леташняга году ў памешканыні Фундацыі імя Пётры Крэчэўскага на Джамэйцы ў Нью-Ёрку працуе Беларуская школа.

Гэта добрая нагода для бацькоў прыняць удзел у добрыя справе, на- года на толькі дэклімаваць аб пэ- тратызыме, а прайвіць яго ў жыцьці.

Ці ёсьць жыцьцё на іншых плянэтах?”, як тып літаратуры, у якой праводзіцца вывучэнне камэты.

Др. Вітаўт Кіель вызначаны ў склад ньюджэрскай школы штатнае камісіі для правядзення сівяткавання 200-годдзя Задзіночаных Штатаў.

Сымптом узмацнення партыйнага кантролю над грамадzkім наўкумі ў БССР: „На раашэню ЦК КПБ выкладчыкі гісторыі грамадзанства ўключаны ў наамоніктуру гаркомаў і райкомаў партыі”, падаў лістападаўскі нумар часапісу „Народная асьвета”. Перавод гэтых настаўнікаў у катэгорыю „наамоніктурных” ставіць іх у беспасярднюю залежнасць ад партыйных органаў, а разам з гэтым дас і позную незалежнасць у дачыненіі да сваіх „підсаветаў” — прыўлей, якога ня маюць звычайнага настаўнікі. Усё гэта — доказ ды толькі ўзмацнення ідэялічнага ю палітычнага кантролю над жыхарствам Беларусі, але і доказ банкруцтва марксизму-ленінізму, як вучэння. Урэшце, гэта паказаны і таго, што падсавецкія дні ўніяк ня хочуць думачы паказэннаму.

Паразумеца ў справе наведвання школы можна ў суботы (а 11—12-ай гадзіне) ў памешканыні Фундацыі імя Пётры Крэчэўскага на Джамэйцы ў Нью-Ёрку.

ЗА НАСТАЎНІКА ШКОЛЫ ЗІНАІДЫ СТАНКЕВІЧ

За настаўніка Школы Зінаіда Станкевіч настаўніца

НА ВАГОДНІ БАЛЬ У АДЭЛЯЙДЗЕ

Параахві БАПЦ у Адэлляйдзе заранізаўца ў прыгожай польскай за- лі „Калэрнік” наўгадні баль. Пры- сутных на балі было каля 400 чалавек, сярод іх і з іншых нацыяналь- насцяў. Пад гукі беларускага арке- стры прысутныя прылемна правялі час і належна спаткалі Новы Год. А гадзіне 12-ай уночы настаўцель Беларускіх параахвіў сьв. сьв. Пятра і Паўла А. Георг сказаў прынагод- ную прамову ѹ пажадаў шыяслівага Новага Году. Належыцца шыяслівага падзяка ѿсім, што папрацавалі над наладжаннем імпрозы ѹ ахвярава- лі свае прадукты для кухні.

У. А.

ПАВЕДАМЛЕНИЕ

Святой Памяці Васіль Ахрымен- ка, народжаны 24 красавіка 1904 году ў станіцы Навакурскай, Красна- дарск, які пажываваў у Ольдгаме не- далёка ад Манчэстры, памёр 31 студзеня 1974 г. Абрад пахаронны вы- канану прат. а. Янка Абабурка 8-га студзеня 1974 г. Нябожчык быў патротам Казаком, пры- кладным мяштадовым паражавін- нам нашае царквы ў Манчэстры ѹ сябрам Паражавільнае Рады БАП- Царквы. Памеры пакінуў удавай жонку Аляксандру.

Хай Яму будзе лёгкай ангельская зямелька!

Паражавільная Рада БАПЦарквы Жыровіцкага Божае Маці ў Манчэстры

ПАТРЭБНЫЯ БЕЛАРУСКІЯ КІНКІ

У наядзелю 20 студзеня сёлета адбылося паседжанье Камітэту Паняволеных Народаў у Брадфордзе, у якім прыняў удзел Дырэктар Гарадзкай Цэнтральнай Бібліятэкі ў Брадфордзе сп. Дэвіс. Ён пайфармаваў прысутных пра нездаваленую колькасць у Бібліятэцы кніжак нарадаў Усходніх й Сярэдніх Эўропы ды прасціралі прадстаўнікоў гэтых народоў паведаміць выдавецтвы гэтых народоў і прасціралі іх прыклады ѹ Бібліятэку свае ѹ іншых кніжак або іхняя спіскі на адрыс:

Central Library, 5, Princes Way, Bradford, Yorkshire, England.

У сувязі з гэтым Беларуское Пра- стаўніцтва ў Камітэце Паняволеных Народаў у Брадфордзе з'вяртаеца да ўсіх беларускіх выдавецтваў на эміграцыі з просьбай систэматычна перасылаць на згаданы адрыс свае ѹ іншыя беларускія выданыні або на адрысы Беларускага Прастадаўніцтва ў Камітэце Паняволеных Народаў:

Mr. John Kalbasa,
Byelorussian House,
12, Walmer Villas
Manningham Bradford, England

У БЕЛАРУСАЎ СЫДНЭЮ

СКОІЧЫЛІ ВЫШЭІШЫЯ ШКОЛЫ ў СЫДНЭІ

Пасля доўгага ѹ трывожнага чаканыя на канчатковыя вынікі экзаменаў беларускай студэнцкай мадэлі ў Сыднэі можа заслужана цэшыца з разультатам свае шматлага- довае працы.

Марылька Смаль закончыла сярэднюю асьвету першай вучаніцай ў сваім школе ѹ паступае на Сыднэйскі ўніверсітэт.

Нэля Лужынская закончыла ѹніверсітэт, дастайшы дыплём „Бэчэлэр оффарт”.

Юрка Качан і Юрка Нарушэвіч дасталі дыпломы „Бэчэлэр оффартенс”.

Юрка Качан думае пра даўжайшыя сцягі студы ѹ яшчэ год, што дасці яму магчымасць наўкуваваць ѹ сваімі дзяцінчынскімі пытаннямі.

А. К.

БЕЛАРУСЫ СЫДНЭЮ НА БЕЛАРУСКУЮ ПРЭСУ

Беларусы Сыднэю атрымлівалі ѹ мінульным годзе наступныя беларускія выданыні, за якія была перасла- ная падпіска ѹ ахвяры ѹ агульных сумах:

1. па 30 пасобнікаў газэты „Беларус”, падпіска ѹ ахвяры на якую быў высланы ѹ суме \$ 382.00

2. па 15 пасобнікаў ча- сапісу „Голос Царквы”.

Падпіска ѹ ахвяры \$ 60.00

3. па 10 пасобнікаў ча- сапісу „Беларуская Моладзь”.

Падпіска ѹ ахвяры \$ 104.70

4. Ахвяры на Фонд Бела- рускіх падучнікаў \$ 52.00

Усіх разам перасланы ѹ 1973 годзе \$ 598.70

Усім Суродзічам, што злажылі ах- вяры, складаю ѹ падзяку.

А. Каранеўская

НАВАГОДНЯЯ ЯЛІНКА ў ТАРОНЦЕ

Нядзеля 13 студзеня палаўдні была вельмі радаснай для дзяцей па- ражавінаў БПЦарквы Св. Еўфра- сіні Полацкай у Таронце, бо ѹ гэты дзень ладзіліся тут ужо трады- цыяна Святая Ялінка ѹ собскай за- лі ѹ пры шматлікім удзеле як дзя- цей, гэтак і дарослых. Вучні събог- нія школы, якую вядзе сп. В. Пашкевіч, і гэтым разам сваі пі- кавай праграмай цешылі прысут- ных, якія складалася з ігры на фартапініе, съпеваў пад кірауніцтвам Матушки Вялікай, доклямаций і народных танцаў „Таўкачы” ѹ „Крижачок”. У мастацкай прагра- ме прыймалі удзел: Эдзік і Алеся Залейскія, Г. Рымша, М. Алешка, сёстры Некрашавічанкі, Балабано- віч, Пётр Хударошкай і іншыя, а Эва Пашкевіч вельмі добра спра- вілася із сваім заданнем кіравання праграмай. Ролю Дзеда Мароза добра выканала сп. Язэп Пітушка ста- рэйши.

А.-віч

ДАЛЕІШНЫ АХВЯРЫ НА ФОНД БЕЛАРУСКІХ ПАДРУЧНІКАЎ

Засноўнік ѹ кірауніцтва Фонду Падручнікаў пры Беларускім Інсты- туце Навукі й Мастацтва, ЗША, дзя- куючы Сэктару Нью Джэрзі Рады БНР за перасланыя на Фонд 420.00, даларадаў, што быў складзены на- жэй пералічанымі ахвярадаўцамі:

Янка Азарка, Мікалай Войтанка, Браніслав Даніловіч — па \$ 25.00, Тамаш Супрун, Паўла Кулеш — па \$ 20.00, Васіль Стома, Ніна Стома, Сяргей Гутырчык, Філіярэт Родзька, Др. Галіна Сокал, Аляксандра Стагановіч (малодшы) — па \$ 10.00, Уладзімер Машанскі, Алег Дубага, Міхаль Сільвановіч, Пётра Швэд, Віктар Дубага, Аляксандра Сільвановіч, Янка Лук'янчук, Аўгуст Лы- сюк, Генадзь Дубага — па \$ 5.00, Арганізацыя Беларуска-Амэрыкан- ская Моладзі, Аддзел Нью Джэрзі — \$ 100.00, БАПЦарква Жыровіцкай Божае Маці ў Гайлэнд Парк — \$ 100.00 Разам: \$ 420.00. П